

Posudek vedoucího magisterské diplomové práce

Jitka BÍLKOVÁ: *Historik Karel Kazbunda a jeho rodné město Jičín.* Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta – Katedra dějin a didaktiky dějepisu, Praha 2010. 275 stran + 19 stran textových příloh + 31 obrazových příloh.

Tak jsem se po letech konečně dočkal, ale výsledek stojí za to! Rozsáhlá práce Jitky Bílkové přináší plastický i detailní, důsledně na pramenech založený portrét významného, leč polozapomenutého historika Karla Kazbundy a především zevrubný pohled na jeho působení v rodném Jičíně. Biografické kapitoly a pasáže se v textu snoubí s historicko - regionalistickými partiemi, v nichž autorka přibližuje jičínskou každodennost od sklonku 19. století až do počátku osmdesátých let 20. věku, kdy nestor českých dějepisců a archivářů skončil.

Před čtenářem se tak odvíjí poutavý film, jehož prostřednictvím nahlédne nejen do rodiny obávaného školního inspektora Tomáše Kazbundy, ale také do tehdy proslulých jičínských škol, které Karel Kazbunda navštěvoval, seznámí se s jeho učiteli, pozná pozoruhodné jičínské ochotnické divadlo (oceněné mimo i J. B. Foerstrem), atmosféru jičínské Akademické čtenářské jednoty a pokrokářské smýšlení hlavního protagonisty, od středoškolských let pověstného „playboye“ (ovšem až fatálně závislého na své matce). Kromě toho zavítá během první světové války do „Švejkova“ 91. pěšího pluku, navštíví válečnou a poválečnou Vídeň a po Kazbundově penzionování záhy po únoru 1948 se vrátí do Jičína, aby byl svědkem víceméně smutných proměn kdysi mimořádně významného kulturního regionálního centra, v němž znenáhla utichá spolkový život a jsou likvidovány cenné knihovny, takže monotónní každodennost stárnoucího badatele narušuje jen dění roku 1968 a připomínky slavných výročí jičínského gymnázia. Vlastní Kazbundovo dílo, pokud se bezprostředně netýká jičínské problematiky (takových textů napsal jen málo), stojí stranou autorčina zájmu, což platí rovněž o historikově činnosti v archivu ministerstva zahraničních věcí. Je to pochopitelné, neboť cílem diplomky nebylo napsat vyčerpávající Kazbundův životopis a zároveň zhodnotit jeho rozsáhlé, byť zdaleka ještě ne plně publikované práce.

Jitka Bílková pochází z Jičína, přísluší k známé archivářské rodině a rodný kraj důvěrně zná. To vše se promítlo především do práce s rozsáhlou pramennou základnou (v případě magisterské diplomky málo vídanou), těžící ze studia v devíti (!) archivech a opírající se též o regionální knihovní fondy i náležitě uplatněnou metodu oral history (konkrétně rozhovory s osmnácti pamětníky). Zvláště vyzdvihuji, že autorka téměř detektivním způsobem vypátrala na poslední chvíli Kazbundova nevlastního potomka a získala tak mnohé zprávy, jež by jinak odnesl čas. Imponující je též seznam odborné literatury (zvláště regionální) i internetových zdrojů, stejně jako obrazová příloha, výsledek autorčina badatelského nadšení. Postrádám (pokud jsem se

nepřehlédli) snad jen odkaz na knihu Jaroslava Boučka o Janu Slavíkovi z roku 2002 (zde se nacházejí zmínky o vztahu obou dlouhověkových generačních vrstevníků po roce 1945 i přetisk několika Slavíkových listů adresovaných Kazbundovi). Mé srdce na druhé straně potěšila příloha věnovaná okrajové otázce, jak se do dětských knížek Václava Čtvrťka (Cafourka) dostal mužík Kazbundák, a současně téměř příkladně ilustrující diplomantčinu obeznámenost s regionem. Závěrečná metodologická úvaha, jak dalece může historik proniknout do nitra osobnosti svého zájmu, ukazuje, že Bílkové nejsou cizí ani noetické problémy, i když z narativně pojatého textu okázale netrčí.

Mohu-li stylisticky vcelku zdařilé práci něco vytknout pak snad toliko někdy až přílišnou tematickou rozbíhavost a touhu přinést co nejvíce na pramenech založených údajů o záležitostech, která s pojednávaným tématem souvisí pouze volně. Místy tyto exkursy poněkud narušují hlavní výkladovou linii.

Závěr: Práci, která svou úrovní vysoce převyšuje nároky kladené na závěrečné magisterské texty a již by slušelo (po určitém tematickém zkáznění) vydání, ať již ve formě dílčích studií či ucelené monografie, plně doporučuji k obhajobě, navrhuji ji hodnotit známkou výborně a zároveň se přimlouvám, aby byla v plném rozsahu uznána za práci rigorosní.

V Praze 16. srpna 2010

prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.